

Enrollment No: _____

Exam Seat No: _____

C. U. SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2021

Subject Name : Company Accounts - I

Subject Code : 4CO03COA1

Branch: B.Com (Gujarati)

Semester: 3

Date: 17/12/2021

Time: 02:30 To 05:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

- Q-1 Attempt the following questions: (14)**
- a)** નીચે દર્શાવેલ બાબતો પૈકી કઈ બાબત પાકા સરવૈયામાં "અનામત અને વધારા"ના મથાળા હેઠળ દર્શાવવામાં આવતી નથી ? 1
- (અ) સામાન્ય અનામત (બ) સૂચિત ડિવિડન્ડ
(ક) જામીનગીરી પ્રીમિયમ (ડ) ડિબેન્યર પરતનિધિ
- b)** કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ 1
- (અ) સૂચિત ડિવિડન્ડ પર ગણવામાં આવે છે.
(બ) કરવેરા પછીના નફા પર ગણવામાં આવે છે.
(ક) આવકવેરાની જોગવાઈ પર ગણવામાં આવે છે
(ડ) ધંધાકીય પ્રવૃત્તિમાંથી થતી આવક પર ગણવામાં આવે છે .
- c)** રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર નફામાંથી પરત કરવામાં આવ્યા હોય તો પરત કરેલ શેરની મૂળકિંમત જેટલી રકમ- 1
- (અ) મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવી જોઈએ.
(બ) સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવી જોઈએ.
(ક) વિકાસ વળતર અનામત ખાતે લઈ જવી જોઈએ.
(ડ) ઉપરનામાંથી એક પણ નહિ.
- d)** રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરમૂડી પરત કરવાની હોય ત્યારે જ શેર અંશતઃ ભરાયેલા હોય તો - 1
- (અ) જેટલી રકમ મળી હોય તેટલી રકમ પરત થઈ શકે છે.
(બ) જેટલી રકમ નહિ મળી હોય તેટલી રકમ પરત થઈ શકે નહિ.
(ક) નાણાં પરત થઈ શકે નહિ.
(ડ) ઉપરનામાંથી એક પણ નહિ.
- e)** તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની દ્રષ્ટિ લિમિટેડના કાચા સરવૈયાની બાકીઓ નીચે મુજબ છે : 1

વિગત	ઉધાર	જમા
૬%ની બેન્ક લોનનું ખાતું	-	૩,૦૦,૦૦૦
બેન્ક લોનના વ્યાજનું ખાતું	૬,૦૦૦	-

તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે વ્યાજની કઈ રકમ નફાનુકસાન ખાતે ઉધારવાની થશે ?

(અ) રૂ. ૬,૦૦૦ (બ) ૧૨,૦૦૦ (ક) રૂ. ૧૮,૦૦૦ (ડ) રૂ. ૨૪,૦૦૦

f) કંપની ધારાની કલમ-૫૫ મુજબ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પરત થઈ શકે - 1

(અ) શેર બહાર પાડીને મેળવેલ રકમમાંથી

(બ) ન.નુ. ખાતાની જમા બાકીમાંથી

(ક) મહેસૂલી અનામતોમાંથી

(ડ) ઉપરોક્ત (અ), (બ) અને (ક) પૈકી કોઈ પણ રીતે.

g) વર્ષા લિમિટેડ તેના રૂ. ૧૦૦નો એક એવા ૬,૦૦૦ રિડી, પ્રેફ, શેર કે જેના પર ચેરટીઠ રૂ. 1

૮૦ ભરપાઈ થયા છે તેવા શેર ૧૦%ના પ્રીમિયમ પરત કરવા ઇચ્છે છે. કંપનીના

ચોપડામાં નીચે મુજબની બાકીઓ છે :

શેર પ્રીમિયમ ખાતું રૂ. ૧૦,૦૦૦

બેન્ક સિલક રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦,

ન.નુ. ખાતું (જમા બાકી) રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦

કંપની દ્વારા રૂ. ૧૦૦નો એક એવા ઓછામાં ઓછા કેટલા ઇક્વિટી શેર ૧૦%ના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા હશે કે જેથી ઉપર જણાવ્યા મુજબના પ્રેફ. શેરો પરત થઈ શકે ?

(અ) ૫,૦૦૦ શેર (ક) ૩,૦૦૦ શેર (બ) ૪,૦૦૦ શેર (ડ) ૬,૦૦૦ શેર

h) રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવા માટે નીચેનામાંથી કઈ બાકીનો ઉપયોગ કરી શકાય ? 1

(અ) સામાન્ય અનામત

(બ) નફા-નુકસાન ખાતાની જમા બાકી

(ક) ઉપરના બંનેમાંથી કોઈપણ એક અથવા બંને

(ડ) ઉપરનામાંથી એક પણ નહિ.

i) ધી રાજન લિમિટેડ રૂ. ૧૦૦નો એવા ૧,૦૦૦ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમથી 1

પરત કરવા માટે રૂ. ૫૦નો એવા ૧,૨૦૦ ઇક્વિટી શેર ૧૦% પ્રીમિયમથી બહાર પાડ્યા.

જેથી નફામાંથી મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવાની રકમ થશે.

(અ) રૂ. ૫૦,૦૦૦ (બ) રૂ. ૪૪,૦૦૦ (ક) રૂ. ૪૦,૦૦૦ (ડ) રૂ. ૩૪,૦૦૦

j) આંતરિક મૂડીઘટાડાની યોજના અમલમાં મૂક્યા બાદ કંપની : 1

(અ) ચાલુ રહે છે.

(બ) વિસર્જન થાય છે.

(ક) અન્ય કંપની દ્વારા ખરીદાય છે.

(ડ) અન્ય કંપનીમાં જોડાઈ જાય છે,

k) મૂડીઘટાડો કરવા માટેનું સૌથી મહત્વનું કારણ 1

(બ) પાકા સરવૈયામાં દર્શાવેલ પાઘડીની ખૂબ નીચી કિંમત

(બ) કાયમી મિલકતો પર માંડી વાળેલ વધુ ધસારો

(ક) અતિ મૂડીકરણ

- (ડ) અલ્પ મૂડીકરણ
- l) રૂ. ૯૦ની કિંમતે બહાર પાડેલ ડિબેન્ચર (દાર્શનિક કિંમત રૂ. ૧૦૦) ઉપર વધુમાં વધુ 1
બાંધધરી દલાલી આપી શકાય -
- (અ) રૂ. ૨.૨૫ (બ) રૂ. ૨.૫૦ (ક) રૂ. ૧.૮૦ (ડ) રૂ. ૪.૫૦
- m) શેર બાંધધરી આપનારાઓ કંપનીના દૃષ્ટિકોણથી શું ગણાય ? 1
(અ) ત્રાહિત પક્ષકારો (બ) પ્રમોટર્સ
(ક) અંકુશ રાખનારાઓ (ડ) ઉપરનામાંથી એક પણ નહિ
- n) એક કંપનીએ ૩૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર બહાર પાડ્યા છે. આ અંગે દલાલ H એ ૫૦%, દલાલ 1
A એ ૩૦% અને દલાલ R એ ૨૦% બાંધધરી આપેલ છે. કંપનીને કુલ ૨૪,૦૦૦ શેર
અરજીઓ મળેલ છે. બાંધધરી દલાલ H ની જવાબદારી નક્કી કરો :
(અ) ૨,૦૦૦ શેર (બ) ૩,૦૦૦ શેર (ક) ૧,૦૦૦ શેર (ડ) ૪,૦૦૦ શેર.

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

- Q-2 Attempt all questions (14)**
- (A) શેરવેચાણની બાંધધરીના ફાયદા જણાવો. 5
(B) બાંધધરી કમીશન માટે કંપની ધારાર૦૧૩ની જોગવાઈઓ જણાવો. 5
(C) બાંધધરી કરારના પ્રકાર જણાવો. 4
- Q-3 Attempt all questions (14)**
- (A) મૂડી ઘટાડા ખાતાનો નમુનો આપો. 7
(B) મૂડી ઘટાડાના કારણો જણાવો. 7
- Q-4 Attempt all questions (14)**
- (A) રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવા અંગે કંપનીધારા ૨૦૧૩ની જોગવાઈઓ જણાવો. 7
(B) કંપનીધારા ૨૦૧૩ પરિશિષ્ટ-૩ મુજબ પાકા સરવૈયાનો નમુનો આપો. 7
- Q-5 Attempt all questions (14)**
- (A) રાધા લિમિટેડ તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના કાચા સરવૈયાની અમુક બાકીઓ નીચે મુજબ છે : 7

વિગત	રૂ.
ઇક્વિટી શેરમૂડી (૨,૦૦૦ શેર, દરેક રૂ. ૧૦૦નો)	૨,૦૦,૦૦૦
રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરમૂડી(૧,૦૦૦ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો શેરદીઠ રૂ. ૭૫ ભરાયેલા.)	૭૫,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૬૦,૦૦૦
જમીનગીરી પ્રીમિયમ	૨૫,૦૦૦
બેન્ક સિલક	૨,૦૦,૦૦૦

કાયદાની જરૂરી જોગવાઈનું પાલન કરીને કંપની રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર ૫% પ્રીમિયમથી પરત કરવાનું નક્કી કરે છે. જરૂરી રકમના નવા ઇક્વિટી શેર મૂળ કિંમતે બહાર પાડવામાં આવે છે. હિસાબી ચોપડામાં નવા બહાર પાડવાના થતા શેર અંગે અને શેર પરત અંગેની આમનોંધ લખો.

- (B) રચના લિમિટેડ તેના ૩૦,૦૦૦ ૧૨ ટકાના રિડીમેબલ પ્રેફ, શેર પર શેરટીઠ દરેક રૂ. ૧૦નો એક એવા રૂ. ૮ ભરપાઈ ૧૦ ટકાના પ્રીમિયમ પરત કરવા માંગે છે.
- ખાતાવહી નીચેની બાકીઓ દર્શાવે છે :
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	રૂ. ૧૫,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતાની જમા બાકી	૨૧,૦૦૦
- સંચાલકોએ રૂ. ૧૦નો એક એવા ઓછામાં ઓછા ઇક્વિટી શેર ૫% ના પ્રીમિયમ મે બહાર બહાર પાડી રિડી. પ્રેફ. શેર પરત કર્યા.
- કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.

Q-6 Attempt all questions (14)

- (A) જયહિંદ લિમિટેડે દરેક રૂ. ૧૦૦નો તેવા ૧,૬૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેરો ૨૦% પ્રીમિયમ બહાર પાડવાનું ઠરાવ્યું. જે પૈકી ૫૦% ઘેરો ડિરેક્ટરોએ લઈ લીધા અને બાકીના શેરો જાહેર જનત માટે બહાર પાડ્યા. આ અંગે બાંધધરી દલાલોએ નીચે મુજબ જવાબદારી સ્વીકારી:
- અ ૪૦,૦૦૦ શેર (નિશ્ચિત બાંધધરી ૮,૦૦૦ શેર)
- બ ૨૪,૦૦૦ શેર (નિશ્ચિત બાંધધરી ૪,૦૦૦ શેર)
- ક ૧૬,૦૦૦ શેર (નિશ્ચિત બાંધધરી ૪,૦૦૦ શેર).
- કંપનીએ કુલ ૭૨,૦૦૦ શેર માટે અરજીઓ મળી, જેમાં નિશાનીવાળી (નિશ્ચિત બાંધધરી સાથેની) અરજીઓ નીચે મુજબ હતી :
- અ: ૨૮,૦૦૦ શેર બ: ૧૧,૨૦૦ શેર ક: ૧૨,૮૦૦ શેર
- જો દલાલોને નિશ્ચિત બાંધધરી અંગે રકમ જમા મળે તો દલાલોની શેર અંગેની જવાબદારી નક્કી કરો તથા તેમને કંપનીધારા અનુસાર ચૂકવવાપાત્ર મહત્તમ કમિશન ગણો.

- (B) ધી મહેશ્વરી લિમિટેડે રૂ. ૧૦નો એક એવા ૫૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર બહાર પાડ્યા. મેસર્સ ધરમપાલ એન્ડ સન્સ બધા જ ઇક્વિટી શેર માટે બાંધધરીનો કરાર કર્યો. જાહેર પ્રજા તરફથી ૪૬,૦૦૦ શેર માટે અરજી આવી અને બાકીના શેર બાંધધરી દલાલોએ ખરીદી લેવા પડ્યા. તેમને શેરની કુલ કિંમત પર ૪ ટકા કમિશન આપવાનું છે. બધાં નાણાં મળી ગયાં છે એમ માનીને વ્યવહારોની કંપનીના ચોપડે આમનોંધ આપો.

Q-7 (14)

ધી માસ્ત્રિ મોટર્સ લિમિટેડની મિલકતો અને દેવાં નીચે પ્રમાણે આપ્યાં છે :

વિગત	રૂ.
દેવાં :	૧૦,૦૦,૦૦૦
૧૦,૦૦૦ ઓર્ડિ. શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો પૂરેપૂરા વસૂલ	
૫,૦૦૦ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦ નો, દરેક શેર પર રૂ. ૮૦ ભરાયેલા	૪,૫૦,૦૦૦
૬ % નાં ૫,૦૦૦ ડિબેન્ચર્સ, દરેક રૂ. ૧૦૦ નો	૫,૦૦,૦૦૦
લેણદારો	૨,૫૦,૦૦૦
નહિ ચૂકવાયેલ ડિવિડન્ડ	૪૦,૦૦૦
	<u>૨૨,૪૦,૦૦૦</u>
મિલકતો :	
પાઘડી	૩,૦૦,૦૦૦
જમીન અને મકાન બાદ: ઘસારો	૨,૦૦,૦૦૦
યંત્રો	૧,૫૦,૦૦૦
ફર્નિચર	૫૦,૦૦૦
દેવાદારો	૧૦,૦૦,૦૦૦
લેણી હૂંડીઓ	૧,૦૦,૦૦૦
સ્ટોક	૨,૪૫,૦૦૦
નફાનુકસાન ખાતે (ઉધાર બાકી)	૧,૮૫,૦૦૦
	<u>૨૨,૪૦,૦૦૦</u>

નીચે પ્રમાણે ઠરાવો શેરહોલ્ડરોની સભામાં પસાર કરવામાં આવેલા, જે માટે ટ્રિબ્યુનલની મંજૂરી મળી ગઈ છે: (૧) ઇક્વિટી શેર જે દરેક રૂ. ૧૦૦નો છે તેના બદલે રૂ. ૧૦નો એક એવા દસ શેરમાં વહેંચી નાખવા. (૨) દરેક નવા ઇક્વિટી શેરને રૂ. ૫ સુધી ઘટાડવો. (૩) પ્રેફરન્સ શેર રૂ. ૫૫ સુધી ઘટાડવો. (૪) નફાનુકસાન ખાતાની બાકી માંડી વાળવી અને પાઘડીની કિંમતમાં રૂ. ૮૦,૦૦૦ ઘટાડવા. (૫) મિલકતોની ફેરઆંકણી કરીને કિંમતમાં નીચે મુજબ ઘટાડો કરવાનું નક્કી થયું છે : (૧) મકાન ૪૦,૦૦૦ (૨) યંત્રો ૧,૨૫,૦૦૦ (૩) ફર્નિચર ૨૫,૦૦૦ (૪) લેણી હૂંડી ૨૦,૦૦૦ (૫) સ્ટોક ૮૦,૦૦૦. દેવાદારો પર ૫% લેખે ધાલખાધ અનામત તરીકે જોગવાઈ કરો. ઉપરના વ્યવહારને લગતી આમનોંધ લખો અને નવું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

Q-8

(14)

પાયોનિયર લિમિટેડનાં તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫નાં કાચા સરવૈયા પરથી કંપનીધારા ૨૦૧૩ મુજબનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો :

વિગત	ઉધાર રૂ.	જમાં રૂ.
ઇક્વિટી શેરમૂડી (દરેક રૂ. ૧૦૦નો)	-	૧૦,૦૦,૦૦૦
અગાઉથી ચૂકવેલ હપતા	૧,૦૦૦	-
જમીન	૨,૦૦,૦૦૦	
મકાન	૩,૫૦,૦૦૦	
પ્લાન્ટ અને મશીનરી	૫,૨૫,૦૦૦	
ફર્નિચર	૫૦,૦૦૦	
સામાન્ય અનામત	-	૨, ૧૦,૦૦૦
સ્ટેટ ફાઇનાન્સ કોર્પો.ની લોન	-	૧,૫૦,૦૦૦
સ્ટોક:		
તૈયાર માલ	૨,૦૦,૦૦૦	
કાચો માલ	૫૦,૦૦૦	
કરવેરાની જોગવાઈ	-	૬૮,૦૦૦
વેપારી લેણાં	૨,૦૦,૦૦૦	-
ધિરાણ (ટ્રેક ગાળાનું)	૪૨,૭૦૦	-
સૂચિત ડિવિડન્ડ	-	૬૦,૦૦૦
કોર્પોરેટ ડિવિડન્ડ ટેક્સ	-	૧૨,૦૦૦
નફાનુકસાન ખાતું	-	૮૬,૭૦૦
રોકડ સિલક	૩૦,૦૦૦	-
બેન્ક સિલક	૨,૪૭,૦૦૦	-
લોન (તારણ વગરની)	-	૧,૨૧,૦૦૦
વેપારી દેવાં	-	૧,૮૮,૦૦૦
	<u>૧૮,૯૫,૭૦૦</u>	<u>૧૮,૯૫,૭૦૦</u>

વધારાની માહિતી:

- (૧) ૨,૦૦૦ શેર રોકડ અવેજ વિના આપેલ છે.
- (૨) દેવાદારોમાંથી ૪૨,૦૦૦ના દેવાદારો ૬ મહિનાથી વધુ મુદતના છે.
- (૩) મિલકતોની પડતર કિંમત : મકાન ૪,૦૦,૦૦૦, પ્લાન્ટ અને મશીનરી ૭,૦૦,૦૦૦, ફર્નિચર ૬૨,૫૦૦
- (૪) સ્ટેટ ફાઇનાન્સ કોર્પોરેશનની રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ની લોનમાં ચૂકવવાના બાકી વ્યાજના રૂ. ૭,૫૦૦ સમાયેલ છે.

